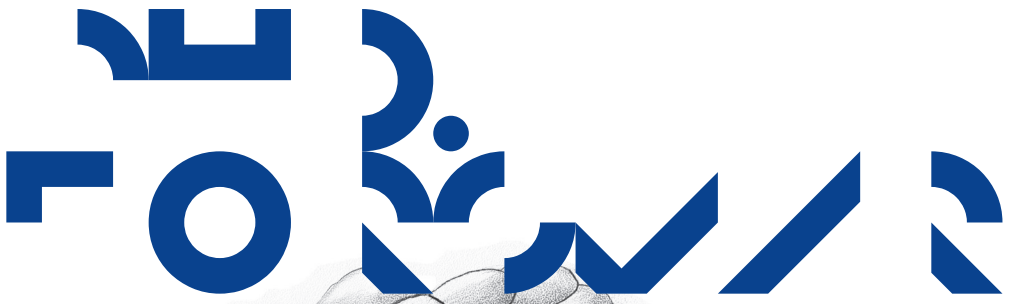

**GUT TROUBLE: IRRITATION,
EXPERIMENTATION, AND
WELFARE IN DENMARK**

Ph.d. afhandling af Camilla Brændstrup Laursen

AARHUS UNIVERSITET

GUT TROUBLE: IRRITATION, EXPERIMENTATION, AND WELFARE IN DENMARK

Opsummering af hovedpointer fra ph.d. afhandlingen "Maveproblemer: Irritation, eksperimenteren og velfærd i Danmark" af Camilla Brændstrup Laursen, Afdeling for Antropologi, Institut for Kultur og Samfund, Aarhus Universitet. Afhandlingen præsenterer en antropologisk analyse af irriterabel tyktarm (IBS) som et kropsligt fænomen, en diagnose og et problem i en dansk velfærdskontekst. Med afsæt i kritisk fænomenologi, sensorisk antropologi og pragmatisme-inspireret antropologi undersøger jeg, hvordan maveproblemer opleves og håndteres af sundhedsprofessionelle og de, som lider af dem.

Irriterabel tyktarm – et mellemrumsfænomen, som ikke passer ind

I afhandlingen beskriver jeg processer hvorigennem kropslige sensationer bliver til "symptomer" ("maveproblemer"), som nogle gange diagnosticeres som IBS. Overordnet argumenterer jeg for, at IBS kan forstås som "a matter out of place" og "a matter in-between"; et kropsligt fænomen som ikke passer ind i systemer og hverdagsliv i en dansk velfærdskontekst, og som understreger gråzoner og sammenviklinger mellem "social" og "biologisk", "krop" og "sind", "syg" og "rask".

Irriterende tyktarm

Jeg argumenterer for, at mennesker med IBS søger lægehjælp pga. irritation i biosocial forstand: Tarmene kan være irriterede, og de er irriterende. Hvad der opleves som "træls" relaterer sig til sociale normer, kulturelle forventninger og forestillinger om "det gode liv" i det danske velfærdssamfund. Således kalder maven på opmærksomhed – og mennesker med IBS opfordres til at give opmærksomhed til kropslig irritation, idet irritationen ikke kun udgør deres problem, men potentielt også nøglen til problemets løsning. IBS-diagnosen kalder på, at man prøver sig frem.

Maven som mig, ikke-mig og ikke-ikke-mig

Jeg beskriver oplevelsen af at leve med IBS som præget af uforudsigelige skift mellem at maven fremstår som "mig", "ikke-mig" og "ikke-ikke-mig". Mennesker med IBS hjemsøges af en vedvarende uvished om, hvorfor de fik maveproblemer, hvad der vedligeholder dem og hvad de skal gøre ved dem. Vejen til en IBS-diagnose passerer ofte samfunds-narrativer om fx "12-talspiger", og diagnosen bidrager ikke altid til mindre forvirring eller kropslig fremmedhed.

Diagnostisk fluiditet

Jeg analyserer IBS som en flydende diagnostisk kategori, igennem hvilken kropslige sensationer forbindes til fænomener som bakterier, stress og socio-demografi. Jeg beskriver, hvordan klinikere blander og kombinerer tre mavefigurer ("Den mikrobielle mave", "den følsomme hjerne-mave" (the mindful gut) og "livsstilsmaven") i forsøget på at forklare og behandle maveproblemer. I navigationen af komplekse forståelser af flydende grænser mellem krop, sind og miljø kan håndteringen af IBS blive ressourcekrævende og person-/klinikafhængig.

Fem gode råd

1. Tag maveproblemer seriøst!
2. Anerkend og revurder forventninger – til dig selv, samfundet, sundhedsvæsenet og lægevidenskaben
3. Revurder diagnostiske praksisser og overvej formålet med at stille en diagnose
4. Udforsk og eksperimenter sammen – IBS udfordrer og frustrerer både professionelle og patienter
5. Hvil i at noget bare er uvist, usikkert og ukontrollerbart

Fakta om irritabel tyktarm (IBS) i Danmark

- Det anslås, at 11-16% af den danske befolkning dør med IBS
- IBS er kendetegnet ved mavesmerter og andre mavegener som fx forstoppelse og diarré.
- For nuværende kan diagnostiske teknologier ikke påvise organisk sygdom, lidelsens årsager og præcise mekanismer er uafklarede, og der findes ingen helbredende behandling(er).

Afhandlingens empiriske grundlag

Afhandlingen tager udgangspunkt i cirka 12 måneders etnografisk feltarbejde blandt sundhedsprofessionelle og mennesker diagnosticeret med IBS i Danmark. Feltarbejdet blev bl.a. udført på to ambulante mavetarmklinikker, og jeg fulgte 18 menneskers liv og forløb med maveproblemer mellem 2016 og 2020.

Om Camilla Brændstrup Laursen

Camilla Brændstrup Laursen er uddannet antropolog fra Aarhus Universitet med speciale i medicinsk antropologi. Hendes forskningsinteresser omfatter kropslige sensationer og symptomer, lægesøgningspraksisser, diagnostiske processer, samt hverdagsoplevelser og -håndteringer af medicinsk uforklaret sygdom.

Tid og sted for forsvar

Mandag d. 15. maj 2023 kl. 14-17
Foredragssalen, bygning 4206,
Moesgård Allé 20, 8270 Højbjerg

Kontakt

Camilla Brændstrup Laursen
CamillaBraendstrup.Laursen@ph.rm.dk

Artikel 1: "Irritating Bowels: Attention and Everyday Management of Gut Trouble in Denmark" (Medicine Anthropology Theory, 2023)

Artikel 2: "Alien Guts? Exploring Lives of and with Irritable Bowels in Denmark" (Medical Anthropology Quarterly, 2022)